

Kompletterande ramverk med strategisk plan

För grunddatadomän Hälsa, vård och
omsorg

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Citera gärna rapporten men uppge alltid källa: Rapportens namn, år och E-hälsomyndigheten.

Publicerad: E-hälsomyndigheten, april, 2023.

Diarienummer: 2022/03230

Adress: Södra Långgatan 60, Kalmar

Sankt Eriksgatan 117, Stockholm

E-post: registrator@ehalsomyndigheten.se

Telefon: 010-458 62 00

www.ehalsomyndigheten.se

Förord

I maj 2022 utsågs E-hälsomyndigheten, enligt beslut inom Ena, till ansvarig myndighet för domän för nationella grunddata inom Hälsa, vård och omsorg.

Att vara ansvarig myndighet för domän för nationella grunddata innebär att, i samverkan med berörda aktörer, etablera, anpassa, utveckla och förvalta arbetsformer, rutiner och organisation för domänen samt att utifrån det nationella ramverket¹ identifiera data som utses till nationella grunddata och hanteras som sådana.

Ansvarig myndighet för domän för nationella grunddata äger och förvaltar dokumentet och uppdateras i samråd med styr- och samverkansorganisationen.

Beslut om det här dokumentet fattas av avdelningschef Annemieke Ålenius. Utredare Helena Nilsson är föredragande. I den slutliga handläggningen har utredarna Johanna Hellberg och Vivéca Busck Håkans deltagit.

¹ Regeringen (2022) Uppdrag att fortsätta etableringen av en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte

Innehåll

Förord	2
1 Inledning	4
1.1 Uppdraget	4
1.2 Målgrupp	5
1.3 Omfattning och avgränsningar	5
1.4 Samråd.....	6
1.5 Definitioner	6
2 Kompletterande ramverk	8
2.1 Domänspecifika krav.....	9
2.1.1 Referensmodell	9
2.1.2 Standarder	10
2.1.3 Nationella gemensamma specifikationer	10
3 Styr- och samverkansorganisation	10
3.1 Organisation för samverkan	11
3.1.1 Strategisk samverkan	12
3.1.2 Taktisk samverkan	12
3.1.3 Operativ samverkan	12
3.2 Roller.....	13
4 Strategisk plan - nationella grunddata.....	16
4.1 Plan för datamängder över tid	17
4.2 Prioriteringsgrunder för nationella grunddata	18

1 Inledning

Ett antal myndigheter, bland annat E-hälsomyndigheten, arbetar tillsammans för att etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte Ena – Sveriges digitala infrastruktur. Myndigheten för digital förvaltning (Digg) är infrastrukturansvarig och leder arbetet.² Detta arbete görs inom ramen för regeringsuppdraget (I2022/00102), där några särskilt utpekade myndigheter arbetar för att öka Sveriges förmåga till informationsutbyte och för att skapa en mer ändamålsenlig och effektiv hantering och samordning av information. Infrastrukturen omfattar bland annat grunddatadomäner.³

En grunddatadomän är specifik för en sektor i Sverige. E-hälsomyndigheten har sedan maj 2022 uppdraget att vara ansvarig myndighet för domän för nationella grunddata för sektorn Hälsa, vård och omsorg.⁴

1.1 Uppdraget

Att vara ansvarig myndighet för domän för nationella grunddata innebär att, i samverkan med berörda aktörer, etablera, anpassa, utveckla och förvalta arbetsformer, rutiner och organisation för domänen. Ansvaret innebär också utifrån det nationella ramverket⁵ identifiera data som kan utses till nationella grunddata samt följa upp datat genom hela livscykeln.

I uppdraget för grunddatadomänansvaret ingår att, vid behov, ta fram specifika krav för sektorn som komplettering till Ramverk för nationella grunddata. Under rubriken Kompletterande ramverk som gäller för hälsa, vård och omsorg beskrivs de specifika kraven. Kapitlet om Styr- och samverkansorganisation beskriver hur ansvarig myndighet ska samordna grunddatadomän Hälsa, vård och omsorg samt olika aktörers roller. Kapitlet om Strategisk plan beskriver översiktligt hur processen för att utse datamängder som nationella grunddata går till.

De tre olika kapitlen sätter ramarna för grunddatadomän Hälsa, vård och omsorg. Dokumentet uppdateras allt eftersom arbetet med grunddatadomänen tar form i dialog med berörda parter.

² Regeringen (2022) *Uppdrag att fortsätta etableringen av en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte*

³ DIGG (2021). *Ramverk för nationella grunddata inom den offentliga förvaltningen Version 1.0 2021-01-29.*

⁴ Enligt beslut inom Ena:s samverkanstruktur, taktiskt samordningsforum 2022-05-06

⁵ Regeringen (2022) *Uppdrag att fortsätta etableringen av en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte*

Syftet med att datamängder ska utses som nationella grunddata är att åstadkomma samhällsnytta. För sektorn hälsa, vård och omsorg innebär det att skapa förbättrade förutsättningar för en god vård och omsorg.^{6 7}

1.2 Målgrupp

Målgrupper för det kompletterande ramverket är producenter av nationella grunddata och användare av nationella grunddata.

Producenter av nationella grunddata ska förstå nyttan med, ansvaret för och innebörden för deras organisation, att tillgängliggöra och förvalta data som utsetts som nationella grunddata. Producenter kan vara myndigheter, men också andra aktörer, som producerar data som flera aktörer har behov av. Exempelvis skulle Läke-medelsverket och den data som produceras om läkemedel kunna utses som nationella grunddata. Dessa data används och kombineras ihop med andra datamängder och vidareförädlas för att skapa olika tjänster.

Användare av nationella grunddata ska förstå nyttan av dem, ansvarsfördelning och tillförlitligheten i informationen (riktighet, tillgänglighet med mera). Användare kan vara regioner, kommuner, myndigheter och andra aktörer. Exempelvis finns flera användare av den data som produceras om läkemedel av Läke-medelsverket och andra aktörer.

1.3 Omfattning och avgränsningar

Ansvarig myndighet för domänen för nationella grunddata äger och förvaltar det kompletterande ramverket. Dokumentet uppdateras vid förändringar i någon av de ingående delarna. Arbetet med grunddatadomänen är under utveckling varför varken aktörer eller möjliga datamängder kan fastslås i dagsläget.

Den utvecklande förstudie som genomfördes under 2021/2022 påvisade att det finns datamängder som skulle kunna utses som nationella grunddata men utan djupare bedömning kan det inte fastslås vad som är nationella grunddata och därmed inte heller vilka aktörer som berörs. Det fortsatta arbetet syftar till att bedöma möjliga nationella grunddata och samtidigt bjuda in aktörer till samverkansorganisationen. Detta för att låta behoven styra och inte använda fler resurser än nödvändigt vid varje given tidpunkt.

⁶ Förstudie grunddatadomän för hälsodata Dnr 2021/03564

⁷ God och nära vård, Vård i samverkan SOU 2019:29

1.4 Samråd

I det initiala arbetet med styr- och samverkansorganisationen har enskilda samtal förts med Inspektionen för vård och omsorg (IVO), Läke­medelsverket (LV), Socialstyrelsen samt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Utöver dessa enskilda samtal har gemensamt samråd genomförts med Inera, SKR och Socialstyrelsen. För att möjliggöra för fler aktörer att lämna synpunkter på kompletterande ramverk, styr- och samverkansorganisation samt strategisk plan för grunddatadomänen har detta dokument föregåtts av en öppen remiss där synpunkter och kommentarer arbetats in i materialet.

1.5 Definitioner

Nedan listas de definitioner och förklaringar till ord och termer som förekommer i arbetet med domän för nationella grunddata.

Term	Definition/förklaring	Källa
grunddataproducent/ producent av nationella grunddata	myndighet eller annan offentlig aktör som producerar nationella grunddata som kan ingå i en grunddatadomän	Myndigheten för digital förvaltning, Digg
data	representation av fakta, idéer eller liknande i en form lämpad för överföring, tolkning eller bearbetning av människor eller av automatiska hjälpmedel	Rikstermbanken https://www.riks-termbanken.se/termposter/3539/data
nationella grunddata	utpekade data inom offentlig förvaltning som flera aktörer har behov av, som ger samhällsnytta och som genom överenskommelse bedömts följa Ramverk för nationella grunddata. Anm.: Nationella grunddata förtecknas och beskrivs på både aggregerad och detaljerad nivå, ofta centralt. Nationella grunddata kan vara både öppna data och särskilt värdefulla datamängder, men behöver inte vara varken det ena eller det andra. Termen "grunddata" används på	framtagen definition i samarbetet inom Ena

	många olika sätt och ibland även som kortform för "nationella grunddata", men det är olämpligt och bör undvikas.	
användare/ konsument	en enskild användare, i form av en fysisk person från eller tekniskt system som tillhör eller etableras av en användarorganisation, som utnyttjar en lösning	Rikstermbanken https://www.riks-termbanken.se/termposter/2933/anv%C3%A4ndare

2 Kompletterande ramverk

I ramverket för nationella grunddata anges krav för hur en informationsarkitektur kan skapas. Dessutom beskrivs processer och arbetsformer för det gemensamma arbetet för alla domäners arbete. I bilagan om informationsarkitekturen till Ramverk för nationella grunddata, som är gemensam för alla domäner, tas följande områden upp och beskrivs kortfattat nedan:

- **Modelltyper**
Begreppsmodeller och informationsmodeller som beskrivningssätt för den översta nivån.
- **Standarder**
Ansvarig myndighet för domän för nationella grunddata säkrar att det finns beskrivet vilka standarder som domänen tillämpat och var dessa finns att ta del av.
- **Specifikationer**
Ansvarig myndighet för domän för nationella grunddata ansvarar för att specifikationer tas fram enligt domänspecifika regelverk.
- **Gemensamt regelverk för begreppsmodeller**
Notation som används för begreppsmodeller ska vara beskriven och dokumenterad. Notation bör göras med Unified Modelling Language (UML), ha enhetligt utseende, följa namnsättningsregler, ha entydiga namn, innehålla metadata och återanvända begrepp.
- **Gemensamt regelverk för informationsmodeller**
Notation som används för informationsmodeller ska vara beskriven och dokumenterad, notation bör göras med Unified Modelling Language (UML), ha enhetligt utseende, följa namnsättningsregler, ha entydiga namn, innehålla metadata och återanvända klasser/informationsobjekt.⁸

Ansvarig myndighet för domän för nationella grunddata har i ett kompletterande ramverk rätt att utöka kraven för de datamängder som utses till nationella grunddata inom sin domän.

⁸ DIGG (2021). *Ramverk för nationella grunddata inom den offentliga förvaltningen Version 1.0 2021-01-29*.

2.1 Domänspecifika krav

Det kompletterande ramverket för grunddatadomän Hälsa, vård och omsorg är en första version som behöver förvaltas och utvecklas över tid. Arbetet med de specifika kraven i ramverket och processen för att utse nationella grunddata utvecklas parallellt med att de första datamängderna bedöms och grunddatadomänen etableras. Det innebär att det kompletterande ramverket kan upplevas ofullständigt. Synpunkter och förbättringar av det kompletterande ramverket tas tacksamt emot av E-hälsomyndigheten.

För att en datamängd ska kunna utses som nationella grunddata i grunddatadomän Hälsa, vård och omsorg ska det vara rättsligt möjligt att dela dessa data. Delningen behöver inte vara i form av öppna data men parterna måste ha stöd av lagen för att dela data med varandra. Därtill finns det behov av att beskriva domänen och för det behövs en informationsarkitektur med referensmodeller.

2.1.1 Referensmodell

Referensmodeller används för att beskriva mening och sammanhang för data i den mänskliga förståelsen. En referensmodell visar hur data hänger ihop och var i ekosystemet som data skapas. Eftersom det i detta skede av arbetet handlar om administrativa data som ska ge mening och sammanhang till hälso- och sjukvården och socialtjänstens kärnprocesser finns det behov av att vidareutveckla befintliga referensmodeller för sektorn.

Ett sätt att beskriva domänen Hälsa, vård och omsorg är genom Nationell informationsstruktur (NI) som är en referensmodell bestående av process-, begrepps- och informationsmodeller på en övergripande nivå (referens). NI förvaltas och utvecklas av Socialstyrelsen. Referensmodellerna beskriver i sig inte vad som ska dokumenteras/hanteras i en specifik situation utan skapar förutsättningar för hur dokumentations- och informationsbehov ska beskrivas på ett enhetligt och strukturerat sätt.⁹

En datamängd som utses som nationellt grunddata ska kunna referera till referensmodellen (NI). Den nationella informationsstrukturen (NI) är inte heltäckande för de datamängder som är av mer administrativ karaktär. Det innebär att det finns goda skäl att utöka NI med det som framkommer i arbetet med grunddatadomänen vilket Socialstyrelsen avser att göra. Någon

⁹ Socialstyrelsen, Referensmodeller - Nationell informationsstruktur (socialstyrelsen.se) [hämtad 2022-12-01]

annan referensmodell som täcker in både hälso- och sjukvård och socialtjänst har inte identifierats.

2.1.2 Standarder

Ansvarig myndighet för domän för nationella grunddata ska säkra att det finns beskrivet vilka standarder som domänen använder och var dessa finns att ta del av. Den informationen växer fram i takt med att nationella grunddata utses i domänen. Grundprincipen för val av standarder är att de ska vara nationellt eller internationellt vedertagna. Varje datamängd som bedöms som nationellt grunddata ska bedömas utifrån standarder på området för att säkra interoperabiliteten. Standarder finns både för tekniskt och semantiskt bruk. Vilken standard som är aktuell bedöms utifrån varje specifik datamängd och när den är tänkt att användas.

2.1.3 Nationella gemensamma specifikationer

En specifikation är en strukturerad beskrivning av krav för informationsutbyte eller dokumentation, inom eller mellan informationssystem, som är tillräckligt detaljerade för att kunna tillämpas entydigt.¹⁰ Det finns olika typer av specifikationer, flera specifikationstyper kan användas i beskrivningen av en och samma datamängd.

Specifikationer är en grundförutsättning för att en datamängd ska vara entydigt beskriven och tillgänglig för användare både mänskligt och maskinellt läsbart.

Alla nationella grunddata inom domänen Hälsa, vård och omsorg ska ha beskrivningar med status nationell gemensam e-hälsospecifikation (NGS).

3 Styr- och samverkansorganisation

Flera aktörer behöver i samverkan bidra till och ta ansvar för att nyttorna och därmed syftet med nationella grunddata uppfylls. Ansvarig myndighet för domän för nationella grunddata samordnar arbetet. Det innebär att styrningen hos respektive aktör fortsatt sker internt. Grundläggande principer för samverkan i domänen är:

¹⁰ E-hälsomyndigheten. *Delrapport 2 i regeringsuppdraget S2019/01521/FS: Uppdrag att tillgängliggöra och förvalta gemensamma nationella specifikationer*. Stockholm: E-hälsomyndigheten, 2020.

- öppenhet
- transparens

Samverkan är en gemensam samordning och prioritering samt en kontaktyta för utveckling av interoperabilitet om datatillgångar inom sektorn hälsa, vård och omsorg.

Samverkan ska leda till att:

- grunddatadomänens målbild, roll och funktion är förankrad
- grunddatadomänens gemensamma behov uppfylls långsiktigt
- det finns en gemensam överenskommen prioritering
- ansvaret för olika nationella grunddata är fördelat inom sektorn
- rätt kompetenser bidrar i rätt omfattning i arbetet
- användningen av nationella grunddata främjas.

I arbetet med att ta fram en styr- och samverkansorganisation har dialoger förts med olika aktörer om det finns befintliga forum som kan fylla funktionen att samordna arbetet med nationella grunddata i domänen. I dialogerna har inget lämpligt forum identifierats.

3.1 Organisation för samverkan

En samverkansorganisation har till syfte att samordna och prioritera gemensamt arbete inom domänen. I arbetet inom Ena genomförs samverkan i samordningsforum på strategisk, taktisk och operativ nivå, se figur 1.

Figur 1 Samverkansstruktur inom Ena-Sveriges digitala infrastruktur

Organisationen för samverkan inom grunddatadomänen för hälsa, vård och omsorg speglar Enas organisation. Organisationen leds och faciliteras av ansvarig myndighet för domän för nationella grunddata, E-hälsomyndigheten.

Representationen i de olika forumen föreslås initialt omfatta endast de aktörer som producerar berörda datamängder. Motiveringen är att samordning av producenter är viktig för att användare ska ha åtkomst till nationella grunddata på ett harmoniserat sätt oavsett var de produceras. Över tid kan sammansättningen i samverkansgrupperingarna ändras beroende på vilka behov av samordning som identifieras under arbetets gång.

3.1.1 Strategisk samverkan

Den strategiska samverkan för grunddatadomän Hälsa, vård och omsorg ska vara rådgivande på strategisk nivå till E-hälsomyndigheten som ansvarig myndighet för domän för nationella grunddata. Beslut avseende domänen fattas formellt av myndighetens generaldirektör efter samråd med aktörer i styr- och samverkansorganisationen. Den strategiska samverkan ska skapa en samsyn om inriktning för arbetet samt har en viktig roll för förankring av prioriteringar inom domänen.

Den strategiska nivån bör ha representation från högsta myndighetsnivå samt motsvarande representation från kommuner och regioner.

3.1.2 Taktisk samverkan

Den taktiska samverkan ska tillsammans med E-hälsomyndigheten:

- identifiera beroenden inom och utom domänen
- medverka i framtagande av prioriteringsunderlag och andra underlag till gruppen för strategiska samverkan.

Den taktiska nivån bör ha representation från både producenter och användare, som arbetar på en taktisk nivå med interoperabilitetsfrågor i den egna organisationen. Vilken typ av roll i de olika organisationerna det innebär är olika beroende på vilken aktör samt storlek på organisation.

3.1.3 Operativ samverkan

Den operativa samverkan arbetar med operativt fokus på samordning med och mellan producenter av nationella grunddata (det vill säga de som tillhandahåller nationella grunddata och arbetar med nationella grunddata på en operativ nivå). Arbetet består av att:

- identifiera datamängder som är möjliga nationella grunddata
- bedöma data för att utse dem som nationella grunddata enligt beslutade processer

- följa upp och förvalta utsedda nationella grunddata
- vid behov, om utsett nationella grunddata behöver avvecklas, göra det.

Den operativa nivån bör ha representation från de aktörer som producerar nationella grunddata inom domänen. Användares behov omhändertas i ordinarie förvaltningsprocesser hos producenterna. Samverkan och dialog med användare sker också i andra forum exempelvis i forum som har fokus på användning av nationella grunddata. I samarbetet inom Ena finns redan idag ”Kund-dialoger” som är till för användare av nationella grunddata oavsett vilken sektor eller domän som tillhandahåller data.

3.2 Roller

I denna del beskrivs rollerna utifrån de förutsättningar som är specifika för grunddatadomänen Hälsa, vård och omsorg. Beskrivningarna skiljer sig från den uppdelning som Myndigheten för digital förvaltning publicerat¹¹ då det inte är möjligt att applicera dem rakt av inom sektorn hälsa, vård och omsorg. Det innebär att de ansvar och befogenheter som beskrivs i tabellen nedan är det som gäller för grunddatadomän Hälsa, vård och omsorg.

Som kompletterande information till rollbeskrivningarna har E-hälsomyndigheten i instruktionen till myndigheten uppdrag att utse nationella gemensamma e-hälsospecifikationer. Utdrag ur Förordning (2013:1031) med instruktion för E-hälsomyndigheten:

”13. ansvara för att fastställa vilka e-hälsospecifikationer som ska vara nationella och gemensamma och tillgängliggöra information om dessa samt samordna och stödja berörda aktörers arbete med att ta fram och använda sådana specifikationer, och

14. samråda med Myndigheten för digital förvaltning när e-hälsospecifikationer fastställs enligt 13. Förordning (2021:1131).”

Om det behövs överenskommelser eller avtal för att reglera ansvar och befogenheter för producenter av nationella grunddata hanteras det av E-hälsomyndigheten.

En sammanfattande och schematisk bild ses i figur 2.

¹¹Myndigheten för digital förvaltning, DIGG, Rollbeskrivningar inom den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen för informationsutbyte version 0.2, 2021

Rollbeskrivning	
Roll	Ansvarig för domän för nationella grunddata. Inom hälsa, vård och omsorg är E-hälsomyndigheten utpekad att inneha rollen.
Beskrivning och ansvar	<p>Myndigheten ansvarar för utveckling och förvaltning av tilldelad domän och ska förhålla sig till den övergripande styrningen inom Ena.</p> <p>Det innebär att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samverka med kompetensområden inom ramen för Ena – Sveriges digitala infrastruktur - samverka med andra grunddatadomäner och relevanta aktörer inom ramen för Ena – Sveriges digitala infrastruktur - ansvara för styrning och samordning inom tilldelad grunddatadomän
Ansvar	<ul style="list-style-type: none"> - bereda underlag till strategiskt- och taktiskt samordningsforum inom Ena - utveckla och förvalta styrdokument inom grunddatadomänen samt följa upp att de efterlevs - följa upp status för pågående arbete och rapporterar till infrastrukturansvarig, Ena - främja användning av grunddatadomänens nationella grunddata - leda samverkan med relevanta aktörer inom och utom grunddatadomänen - kommunicera, informera och ge svar på frågor kopplade till grunddatadomänen - tillgängliggöra grafiska modeller, beskrivningar, specifikationer och övriga artefakter

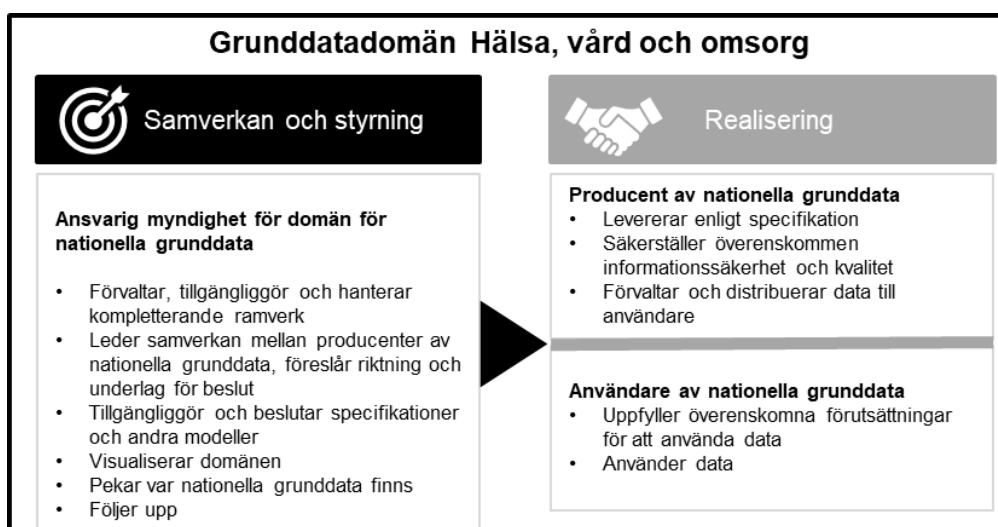
	<ul style="list-style-type: none"> - peka på var nationella grunddata finns inom domänen.
Befogenhet	<ul style="list-style-type: none"> - besluta om utveckling och förvaltning för grunddatadomänen - besluta om organisation och samverkan inom grunddatadomän - styra, leda och vara sammankallande för arbetet inom grunddatadomänen - tillgängliggöra och besluta om specifikationer och andra relevanta modeller (enligt uppdrag i instruktionen).

Rollbeskrivning

Roll	Producent av nationella grunddata
Beskrivning	Producent är en myndighet eller annan offentlig aktör som producerar och tillhandahåller nationella grunddata.
Ansvar	<ul style="list-style-type: none"> - delta i utveckling och förvaltning av grunddatadomänen - samverka med relevanta aktörer inom och utanför grunddatadomänen - följer styrdokument inom Ena och grunddatadomänen - följa upp status för pågående arbete och rapportera till ansvarig för domän för nationella grunddata - tillhandahålla beskrivningar och specifikationer över de nationella grunddata som förvaltas av producenten - kommunicera, informera och ge svar på frågor gällande tillgängliggjorda nationella grunddata

	– främja nyttjandet av användningen av nationella grunddata.
--	--

När data utses som nationellt grunddata sker ingen förändring i ägarskapet av dessa data, det ligger kvar hos producenten. Producenten styrs fortfarande av sin ordinarie organisation och dess beslutade förvaltningsmodeller. Däremot tillkommer krav på att ingå i samverkansstrukturen.

Figur 2 Sammanfattande och schematisk bild över roller och ansvar

4 Strategisk plan - nationella grunddata

E-hälsomyndigheten, som ansvarig för domän för nationella grunddata Hälsa, vård och omsorg, har i förarbetena till domänen identifierat behovet av strategisk plan för nationella grunddata i sektorn.

För att en informationsmängd ska utses som nationell grunddata ska egenskaper, principer och riktlinjer i ramverket för nationella grunddata vara uppfyllda. Därtill ska kraven för nationella grunddata och dokumentation av dem enligt ”Kompletterande ramverk” uppfyllas. Exakta detaljer för hur processen ska gå till finns inte idag. Arbetet med grunddatadomänen är i inledande utvecklingsfas vilket gör att inte alla förutsättningar är på plats än. Det innebär att bland annat processer för att bedöma data som nationella grunddata behöver detaljeras i samband med att de första datamängderna blir aktuell för att genomgå processen för bedömning till nationella grunddata.

4.1 Plan för datamängder över tid

Grunddatadomänen utvecklas genom att möjliga nationella grunddata identifieras och utses. De bedöms utifrån de krav som finns i ramverk för nationella grunddata och det kompletterande ramverket för hälsa, vård och omsorg. De ska också beskrivas med hjälp av prioriteringsgrunderna (se kapitel 4.2) vilket resulterar i ett beslutsunderlag. Inledningsvis är det lämpligt att arbeta med två till tre datamängder per år.

För att kunna ta beslut om att utse en datamängd till nationella grunddata finns idag ingen detaljerad process. Specifikationer och andra eventuella beskrivningar för respektive datamängd behöver skapas hos producenten om de inte redan finns. Ensning sker i operativ samverkan, om det är en ny datamängd som skapats eller en befintlig datamängd är det olika angreppssätt.

Rutiner och processer kommer på sikt att beskrivas som bilaga till detta dokument.

Redan idag finns förmodligen datamängder som skulle kunna utses till nationella grunddata. I samråd med aktörer i sektorn behöver dessa identifieras för att sedan genomgå processen för att bedömas och utses till nationella grunddata. Detta betyder att flera aktiviteter kommer att pågå parallellt eftersom flera datamängder kan genomgå processen samtidigt.

Under första halvåret 2023 startar en första bedömning av en eller flera av de första datamängderna som under tidigare förtudie identifierats som möjliga nationella grunddata:

- organisation
- personal
- vårdtjänster
- produkter
- hjälpmedel
- välfärdsteknik
- läkemedelsinformation

Varje område i listan ovan behöver i arbetet brytas ner ytterligare till en högre detaljeringsgrad. I analysen av varje enskild datamängd kommer det att identifieras en eller flera producenter.

4.2 Prioriteringsgrunder för nationella grunddata

För att utse en datamängd till nationella grunddata behöver processen omfatta alla steg från producent till användare. Data ska vara möjlig att utbyta mellan producent som har källan och användare som behöver ha tillgång till data.

Prioriteringsgrunder bidrar till att beskriva möjliga nationella grunddata inom hälsa, vård och omsorg ur olika perspektiv. Syftet med prioriteringsgrunderna är att få både en djupare beskrivning av datamängden och identifiera eventuella åtgärder som kan behöva genomföras för att datamängden ska utses som nationella grunddata.

Följande områden bedöms behöva finnas beskrivna för att det ska vara möjligt att göra en prioritering mellan olika datamängder.

- Identifierat behov
Beskrivning utifrån olika användares behov.
- Nytt/kostnad
Kvalitet och finansiell nytta samt kostnader beskrivna med hjälp av bland annat nyttoanalyser.
- Identifierad dataproducent
Vem är ansvarig informationsägare och producerar data.
Dataproducent har förutsättningar och vilja att samverka i domänen.
- Teknik
Finns teknisk möjlighet att utbyta och tillgängliggöra data på sätt som fungerar för användare?
- Grad av nationell harmonisering
Beskrivning av hur datamängdens beskrivning har följsamhet till nationella ramverket, grunddatadomänens ramverk och standarder (nationella och internationella).
- Finansiering
Ekonomiska resurser behöver finnas för hela processen. Behövs mer finansiering eller ryms det inom ordinarie budget hos producenten och kan det prioriteras.